

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

In een vorige brief schreef ik al over de *hearts and minds* van de Statianen die niet worden gewonnen met de huidige interventie. Het is vooral materieel "gedoe" en weinig echt gemeente communicatie tussen eilandbestuur en bevolking. Meer dan eens moet ik denken aan het dorp waarin Asterix en Obelix wonen. Het is natuurlijk maar een stripverhaal maar centraal staat het Gallische dorp dat zich niet gewonnen geeft aan de Romeinen. De Romeinen delven telkens weer het onderspit en de dorpingen gaan door met feest vieren.

Het Gallische dorp is natuurlijk maar een karikatuur maar dat de Europese Nederlanders (in of werkend voor het eilandbestuur *én* in Den Haag) en de Statianen werkelijk samen aan de slag zijn valt niet of nauwelijks waar te nemen. Ook de Statianen onderling lijken niet altijd op één lijn maar met het Europees Nederlandse bestuur lijkt niemand echt tevreden. En mocht dat toch zo lijken - zo is mijn overtuiging - dan is dat om de lieve vrede te bewaren. Eens breken er vast wel weer tijden aan dat een gekozen Statiaans bestuur aan de knoppen zit, en tot dan toe "maken we liever geen ruzie", zo is een brede opvatting.

Laatst was er een radio-interview met een van de voormalige eilandbestuurders. Zijn demagogisch getinte betoog geschiedt langs eenvoudige lijnen en kent voorts weinig diepgang of plan. De toon waarmee wordt gesproken is echter effectief. Ik noemde al eerder het feit dat de Statiaanse bevolking over het algemeen niet erg hoog is opgeleid en de effectieve en overtuigend gebrachte communicatie zal er naar mijn verwachting dan ook toe leiden dat we, nadat de interventie eenmaal zal zijn afgerond, snel weer in dezelfde situatie zitten als die er indertijd aanleiding voor was om te interveniëren.

De eenvoudige communicatielijnen zijn gebaseerd op het volgende:

- Het democratisch gekozen en nu afgezette bestuur heeft niets fout gedaan anders was het vast wel gearresteerd en veroordeeld. En dat is niet het geval.
- Natuurlijk hebben we Wolbes en Finbes terzijde geschoven want dat zijn Nederlandse wetten en internationale verdragen hebben een hogere prioriteit.
- Nederland is de kolonisator, het dekolonisatieproces is niet afgerond en het onderdrukte eiland eist zijn recht op zelfbeschikking op, en daarmee ook het recht op een eigen zelfstandig bestuur (*dat vervolgens een plan ontbreekt voor het "hoe dan verder" merkt kennelijk niemand op, maar dat terzijde*).

En het gaat niet zozeer om de *juridische* werkelijkheid (die volgens het rapport *Het Koninkrijk tegen het licht* [april 2019] overigens ook enigszins onhelder is) maar om de *beleefde* werkelijkheid. De Haagse onderdrukking is niet in lijn met de rechten die zouden kunnen worden ontleend aan documenten of richtlijnen van de Verenigde Naties en dat uitgangspunt wordt, zoals reeds opgemerkt, effectief *geframed* bij de communicatie namens of door het voormalig eilandbestuur. Voor het overige houdt het voormalig bestuur zich tamelijk stil: er wordt kennelijk gewacht op betere tijden. En intussen communiceert het huidige, formele eilandbestuur (aangestuurd door staatssecretaris Knops) *in het geheel niet* met de bevolking.

Twee dingen vraag ik mij af. Waarom loopt het contact tussen Saba (nota bene op

zichtafstand van Statia) en Den Haag zoveel soepeler? En wat moet er aan Statiaanse kant veranderen om de weg voorwaarts weer te vinden? Het antwoord op de eerste vraag schud ik ook niet zomaar uit mijn mouw. Ik kan er wel naar gissen. Politiek is Saba een stuk eenvormiger. Hoewel ik ervan overtuigd ben dat ook de Sabanen onderling wel enige verdeeldheid zullen kennen overheerst kennelijk de gedachte die er op is gericht om *shared responsibilities* tussen Den Haag en het eiland in te richten. En zo komt de informele beleidslijn tot stand die zegt "door samen te werken zijn we zelfstandiger". De contacten met Den Haag worden aldus pragmatisch ingevuld en niet verafschuwd of verketterd.

Als ik dan weer kijk naar Statia dan zie ik vooral (de potentie tot) samenwerking ontstaan onder gelijkgestemden en niet "met z'n allen". De grote massa is politiek niet heel erg actief en wacht gelaten af wat deze dag nu weer zal brengen. De kleine groep van politiek actieven maakt deel uit van ofwel de ene dan wel de andere partij. En het belangrijkste dat elk van die twee partijen doen is zich profileren ten koste van de ander. Ook mijn blik op de geschiedenis is beperkt maar de afgelopen vijf jaar is er niet zo heel veel van de grond gekomen mede omdat iedereen vooral bezig is een spaak in andermans wiel te steken.

Als dhr Ronald van Raak stelt dat het toch mogelijk moet zijn om algemene regels aan de kant te schuiven wanneer we uitsluitend - en vooral praktisch - voor één, twee of drie dorpen iets voor elkaar willen krijgen, dan begrijp ik heel goed wat hij bedoelt. Tegelijkertijd is juist dat hetgeen het vorige eilandbestuur ook deed met een interventie als gevolg. En zo is het best lastig om "regels" vast te stellen.

Wanneer ik zoek naar de verschillen tussen *rules* en *principles* dan blijkt dat *rules* veelal extern worden opgelegd teneinde ze na te (laten) leven. *Principles* daarentegen komen intern tot stand als gemeenschappelijk gevoelde normen en waarden. Als ik hierbij aansluiting probeer te maken stuit ik op het woord "gemeenschappelijk". Voor de goede orde: ik heb de wijsheid niet in pacht maar ik heb wel de sterke overtuiging dat de verschillende partijen (niet alleen op het eiland maar ook die in Europees Nederland) met elkaar de dialoog moeten aangaan teneinde een set aan gemeenschappelijk gevoelde normen en waarden te vinden teneinde daarlangs voort te gaan.

Dus hierbij dan ook wederom mijn oproep om de zo vaak bejubelde maar zo goed als nooit georganiseerde townhallmeetings met een open agenda en bedoeld voor tweerichtingscommunicatie, nu eens echt van de grond te trekken.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.